

"EDINOST"

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; 4.50
za četrt leta 1.50; 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilne se upravištvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8 nov. vsake v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana javna zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilno, reklamacijsko in inserate prejema upravištvo Piazza Caserma št. 2. Odpriete reklamacije so proste pošiljane.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinost je medr.

Naši nasprotniki.

II.

Gospóda tržaška pravijo, da hočemo mi falsifikovati národní značaj pokrajine, da uprizorjamo agitacije na „njih tleh“. A dokazali niso še nikdar te svoje trditve — tudi v poslednji mestni seji ne. Kaj hočejo reči gospóda s to svojo trditvijo? Nič drugega, nego da je Trst izključljivo laško mesto in da tudi po okolici ne bivajo Slovenci. To pa je obče poznana notoriška neresnica in se mora človek le čuditi drznosti naših nasprotnikov, da se poslužujejo tasih argumentov. Koliko je v Trstu slovenskega življa, prepriča se lahko vsakdo, ako se le borno urico spreha po ulicah tržaških. Saj govori skoro vsak drugi človek slovenski.

Veliko število tržaških Slovencev nam pa še bolj dokazuje obilica slovenskih društev, imajočih najrazličnejše svrhe in sestavljenih iz vseh razredov človeške družbe: imoviti in nabobraženi krogi, kakor tudi priprosti delavci ustvarili so si tu svoja domača, narodna, slovenska ognjišča. Tako imati n. pr. samo obe podporni društvi slovenski blizu 2000 članov. Kdo so člani vsem tem društvom? Morda-li Italijani? No, proti takemu mišljenju bi protestoval v prvi vrsti gospod dr. Spadoni sam. Ali so morda Nemci nadeli svojim društvom slovenska imena? Taka trditve bi bila seveda še absurdnejša. Ne, gospóda: to so pravi, pristni Slovenci, naši rojaki! Italijanska gospóda ugovarjajo seveda, da to so pritepenci, prišli tu sem delat nemir in zdražbe. A to ni res: slovenki živelj je prvoten tudi v mestu tržaškem. In da je prvoten, dokazujejo uprav imena premnogih „laških“ kričačev: imena, ki vzlic vsemu pretvarjanju ne morejo zatajiti slovenskega izvora svojega. Mi da bi bili tu pritepenci? Gospóda naj bi molčali lepo v tem pogledu, kajti uprav v njih taboru so glavni činitelj ljudje od onkraj tuže. Saj se razumimo!

PODLISTEK.

Prečastitemu gospodu

Ivanu Trevnu

mногоzaslužnemu župniku pri sv. Ivanu ob sedemdesetletnici njegovega rojstva.

Ne išči zlata ne srebra mej nami
Ne išči dragocenih kámenov,
Moža imamo vrednega nad zláto
Sedemdeset je letni dan njegov.

Prirasel „naše gore list“ v Krajini
Mej brati milimi je rodni brat,
Delil veselje je in bolečine
On z nami čutil je vsakokrat.

Bil steber trden veri, domovini
On ljubil zvesto je svoj mili rod,
Kjerkoli bival je, so ga ljubili
In spoštovali vdano ga povsod.

Mej nami vrsto let prebiva srečnih
Deluje v blagor naš neotégoma,
Njegovih del se vedno bo spominal
Še pozni rod hvaležnega srca.

Poslušaj zvon iz lin svetofvanskih
Poslušaj orgelj milozvočni: glas,

In okolica? No, ta pa je zdržema slovenska, tu pa sestavlja jedino slovenski živelj prvotno prebivalstvo. Pravega okoličana italijanske narodnosti ni jednega samega v vsej okolici. Če tu pa tam naletiš na kakega pojedinca, ki samega sebe smatra Italijanom, je gotovo naš odpadnik ali pa laški priseljenc. To so, kakor rečeno, obče poznane istine. In da je tako, nam dokazuje šolska statistika. Uprav v poslednjem času smo približili celo vrsto statističkih podatkov, iz kojih je razvidno, da je mej onimi otroci, ki pohajajo italijanske paralele na slovenskih šolah okoličanskih, najmanj 98 odstotkov slovenske narodnosti. Podatki o šoli rojanski so zelo poučljivi posebno zato, ker je to selo najbližje mestu tržaškemu in bi moralo tu biti — ako mišlimo logičsko — največ italijanskega življa mej slovenskimi okoličani. A niti tu, na pragu mesta, nimamo nad 2 odstotka italijanskih otrok. Da jih je drugod po okolici, kjer niso v tako živi dotiki z mestom, še manj, je menda jasno. In na vse zadnje se lahko sklicujemo na vapehe istega ljudskega štetja, koji čin so izvršili naši nasprotniki sami, kakor se jim je zljubilo in kakor so hoteli.

Tudi podatki ljudskega štetja so neovrgljiv dokaz, da je okolica zdržema slovenska in da je število mestnih Slovencev toliko, da bi jih morali počtevatí povsodi. S tem pa nismo pripoznali nikakor, da se je ljudsko štetje vršilo pravilno in da so podatki tega štetja pristni. O, da se je štetje vršilo tako, kakor zahteva resnični in pravi namen temu činu, potem bi se gospódi italijansko-radikalni kar jezili lasje na razmerji mej Slovenci in Italijani!

Neovržna je torej resnica, da Slovenci bivajo v mestu in po okolici tržaški in da so tu prvotno prebivalstvo. Kot tako pa sme zahtevati slovenski živelj vse tiste pravice, koje uživajo Italijani, njih sodeželani. In če Slovenci naglašajo to, naglašajo le resnico, koje ne bi smela tajiti tudi

Poglej na zunaj, cerkvi zri na znotraj
Oznanja njega ves cerkveni kras.

Poglej vrline v duše dnu mu skrite
Ljubav, miloba, čut, jim je ime,
Te bisere mu teža let zbrusila
Da tim kasneje slednji dan bleste.

In tacega moža ne bi častili,
Bi ne ljubili ga iz sro globin?
Saj bo oznanjal pozni rod za nami:
„Bil dika veri, rodu zvest je sin“.

In Tebi, mili starček beloglavi
Častita danes rod hvaležno vdan:
„Da čil in čvrst kot danes ta mej nami
Zavetil bi demantni Tvoj se dan“.

Pri sv. Ivanu, dne 7. decembra 1902.
M. Š.

Iz vojaškega življenja.

Spisal Rudolf Dolenc.
(Dalje.)

Naš Gustelj poprašá tam nastanjene vojake, kje bi bila 24. bat. 4. komp.? Vojaki, sami krofasti Nemci, odgovoré mu, da uprav tam. Bože! mislim si, od kje so

mestna gospóda. Kdor trdi resnico, ne zasluži imena falsifikatorja: zato pa protestujemo z vso odločnostjo proti podtikanju, kakor da hočemo mi Slovenci falsifikovati národní značaj pokrajine. Okolica je slovenska, mesto pa mešano v narodnem pogledu — to je istina in pri tem ostanemo ukljub vsem resolucijam in preiskavam, koje uprizorjajo nekateri gospodje v mestni dvorani. Gospod dr. Spadoni je rekel, da je ljubitelj svobode do skrajnosti, a se svojimi govori gospóda nasprotniki niso baš dokazali tega.

Očitalo se je tudi duhovščini, da se je prepil in sovraštvo, mesto da širi mir in ljubezen. Če je kaka trditve na svetu krivična in neosnovana, je gotovo ta. V borbi tržaških Slovencev za svoja národna prava je prečastita duhovščina — neradi konstatujemo to — često še „prezmerna“ in reči smemo, da so šle cerkvene oblasti — pokladajoč velike žrtve na žrtvenik preljubega „miru“: pro bono pacis — do skrajne meje dovoljenega. Toda pri vseh mogočih ozirih duhovnik vender ne sme puščati iz vida vrhnega poklica svojega in poglobitve svoje dolžnosti: širiti krščansko mišljenje in krščansko moralo. In res se je duhovščina okoličanska — osobito velja to glede na slučaj prečastitega župnika rojanskega — uprla le tedaj, ako je videla pretečo nevarnost, da ne bi mogla izvrševati gori označenega poklica svojega. Gospóda zahtevajo, da duhovnik poučuj verski nauk v jeziku, otrokom neumljivem, a duhovnik ve, da tak način pouka ne doseže nikdar zaželjenega vspeha, da versko in krščansko mišljenje nimata pričakovati nikacega sadu od takega poučevanja, da je torej duhovnik v resnici v nevarnosti, da ne bi mogel izvrševati svojega poklica: je-li čuda potem, da se upre, vzlic svoji zmernosti in popustljivosti, bodisi tudi proti mestni gospódi. Gospóda bi hoteli žrtvovati svojim „idejalom“ v so šolo, včevši torej tudi verski pouk. A duhoven ne sme

pa ti, ki ne razumejo po naše? Zvedel sem potem, da so na Gabrku pomešani od raznih bataljonov. Bila je ravno ura poludne, ko smo stopili na nerodovita Gabrška tla. Trudni, lačni, žejni bili smo tako, da bi se morali smiliti še tako trdemu kamenu. Mislite-li morda, da so nam privoščili kako kosilo?

Briška ironija! Naš Gustelj nas je tam naznanil in reč bila je pri kraji. Odloživši svojo prtljago pri prejanjih starih znancih, odpravimo se po Gabrku iskat kakih lekov, da potolažimo lačne svoje želodčke: iskali smo kapljice, da si ohladimo od solnca sežgane naše ustnice. A zgodilo se nam je kakor onemu častitemu profesorju, ki je trčil:

„Wo ich anklopfte, dort fand ich Pech!“

In kdo se nas je usmilil, kdo s čim postregel? vprašal bi marsikdo. Krotka in usmiljena česka duša skazal se nam je usmiljenega Samaritana, in ta je bil, „pape Büchaenmacher“. On je videl naše reve, naše potrebe, postregel nam je krožnikom juhe, katero je odtrgal od svojih ust. Pa kaj boče krožnik juhe za osem lačnih in žejnih kljunov? A vendar bilo je nekaj!

žrtvovati takim idejalom — svojega poklica! Tu imajo torej gospóda uzrok, zakaj jim duhovščina ni in ne more biti na uslugo, kakor bi hoteli. Ne z namenom, širiti nemir in sovraštvo, upri se je prečastiti župnik rojanski — to pa ne na tak način, kakoršnega mu je podtaknil neki tukajšnji list — ampak zato, ker se ni hotel izneveriti poklicu — dušnega pastirja.

Napadi na duhovščino so krivični, kakor so neutemeljeni srditi izbruhi proti takozvanim „falsifikatorjem národnega značaja pokrajine.“ Zato protestujemo po vsej pravici proti takemu postopanju.

Odgovoriti nam je še na nekatere druge trditve; to pa prihodnjič.

K položaju.

V včerajšnjem „Il Piccolo“ čitamo brzojavko z Dunaja, glasom katere namerava vlada razpustiti državni zbor, ako se še jedenkrat ponovi tako glasovanje, kakoršno je bilo predvčeranjim o odgovoru ministra-predsednika, tikajočem se razpusta mestnega zastopa v Liberecu. (Glej politični pregled. Ur.) Ta vest „Piccolova“ vidi se nam zelo zanimiva. Ne mislimo sicer, da so stvari že dozorele tako daleč, a gotovo je, da dozorevajo v tem smislu. Vest „Il Piccolo“ morda še ni resnica, a gotovo je, da je zelo verojetna.

Položenje sedanjega vladnega sistema je zelo podobno tistemu starčku, o katerem pravi nemški pregovor: Auf dem Dache sitzt ein Greis, der sich nicht zu helfen weiss. Sistem naš je starček, ki čepi visoko gori na slemenu in si ne more pomagati na nobeno stran. Pač pa mu je to v tolažbo, da ne čepi sam, ampak ima poleg sebe še drugega starčka v alični zadregi — nemško levico.

Debata o dispozicijskem fondu poka-

Polegli smo se na trebuhe ter dogovorili, da sme vsak le po petkrat zajeti v krožnik; a še bi bilo kmalu zmanjkalo zadnjemu. Kar, pokličejo pri 4. komp. našega Gustelja ter mu povedo, da nas k tej ne sprejmejo. Trkamo dalje, dejal sem jaz, morda nas vendar kje obdržé. Najraje bi se pa vrnil v Ljubljano, dasi sem imel vse noge ožuljene. Okoli pete ure popoldne pokliče nas neki stotnik od 3 komp. pred-se. Vstopimo se kolikor se je najbolj dalo po vojaški pred njega in jaz šepnem Pivškemu Francetu: faut, le možko se postavi, glavo po konci, prsa ven! Nicem pa hotel reči, kakor je stara navada, trebuh notri, kajti tega sploh nismo nič imeli. Zdaj velja, morda nas ta vendar ne požene spet naprej! Temu gospodu so rekali „Korlč“, toraj deminutivno ime, in menil bi, da mora imeti kake nežnosti in ljubeznjivosti na sebi; a človek, ki bi to mislil, varal bi se, čemu torej Korlč? Morda radi njegove majhne postave? Ne, tudi to ne. Bil je prej velik kakor majhen. Kaj je bilo na njem tacega, zbok česar bi se ga moralo nazivati tako, kakor so ga sploh nazivali? Morda mu je k temu imenu pomagala

zala nam je vse našo parlamentariško miserijo. Odnosaji so zmedeni tako, da niti generali strank, niti prostaki, niti vlada sama ne ve, kaj nam prinese jutrenji dan, kar je uprav ljubko najvinstnostjo pripoznal g. minister predsednik sam, ko je rekel: skrbimo za trenotek, na dalje nam že pomore ljubi Bog! Skoro da je imel prav tisti poslanec, ki je vskliknil, da tako „luštnega“ ministerskega predsednika nima nijedna druga evropska država. Konstitucionalizem naš je zares prava pokveka, kari-katura; parlamentarni odnosaji so nezdravi skozi in skozi. „Večino“ hočejo imeti z vso silo in stlačiti bi hoteli v to večino najrazličnejše življe, katerih nazori in načela so si dijamentralno nasprotni. In to v vsakem pogledu: glede na gospodarske reforme, glede na izobražbo ljudstva, glede na smer vnanje politike, gledé na notranjo organizacijo naše države itd. itd. Mi vsaj si ne moremo misliti slovenskega poslanca, ki naj bi korakal pod jednim in istim dežnikom z nemškimi liberalciem iz današnjih dni; kakor si ne moremo misliti nemškega konservativca, ki bi se šetal — roko lepo pod pasduho — z ljudmi, kojih liberalizem je identičen se sovražtvom do vere katoliške in nje ustanov. Pri takih razmerah se ni čuditi seveda, da ugled parlamenta avstrijskega pojema bolj in bolj in da že danes ni družega nego senca, ki se leno vlačí po političkem odzoru našem.

Zalostno je, da je tako, a nemški liberalci nimajo najmanjše pravice pritoževati se na tem, kajti le oni in jedino so krivi, da smo zašli tako daleč. Vse njih bitstvo prepreženo je samimi protislovji: vsvarili so temeljne zakone, a izvrševati jih nočejo; da bi se mogli ponašati se svojim liberalizmom, vsprejeli so v te zakone točko o enakopravnosti vseh narodov, v istini bi pa hoteli uvesti absolutizem — ne jedne narodnosti — ampak njih lastne stanke. Le njihova neiskrenost, njihovo hinavstvo spravilo je ob kredit pravi, resnični in plemeniti liberalizem, zajedno žnjim tudi parlamentarizem.

Prav ima vlada in prav ima tudi g. Plener meneti, da brez trdne večine se ne more razviti zdravo parlamentarno življenje. Ni pa res, da taka večina ni mogoča pri nas, kakor trdi naša vlada. Odkritorščni naj bodo, skrbe naj, da pisana besedo naših temeljnih zakonov zadobi meso in kri, pa jim vzraste taka večina sama po sebi. In ni imel že grof Taaffe take večine na svoji strani? Imel jo je, a razbila se mu je, ker ni bil odkritosrden

drobna, plešasta njegova glavica? Če mu je sploh ta pomogla do njegovega imena, dovoljeno mi bodi, da ga opišem vsaj nekoliko površno. Imel je toraj drobno glavico, z jako ozkim čelom, kar je bilo jasen dokaz, da ni bogsigavedi kak veleum. Pod čelom svetilo se je dvoje vdrtih očij. Obraza bil je osornega, brado pokrivala so mu že belkaste kocinice.

Gledal nas je tako, kakor je že navada pri takih ljudeh. Konečno se nas usmili vendar, ter nam odkaže tretji šotor na vrhu. No, si mislim, ta nas vsaj hoče deti na vrh, kjer bomo uživali prosti in sveži zrak. V imenovani šotor privel nas je neki kadet, naše gore list, mej vsemi častniki in podčastniki najbolj čislana oseba: spoštovali so ga sploh vsi. Kako bi ga tudi ne? Z vsemi je bil tako prijazen, ljubeznjiv, krotak; tu se je videlo, da tudi vojak zna ubogati lepi besedi in prijaznim ukazom prej, nego osornim ukazom. Gotovo, da ohranijo g. Skabarja, Tržčanom dobro znanega, vsi stari in mladi v najboljšem spominu. Ta gospod privede nas v novo bivališče. Tja prišedši ogledamo si bodoče naše stanovanje. Na tleh bila je razprostrta slama, na sredi bil je vodovarno postavljen velik drog, na katerega smo naslanjali puške in obešali „tornistre“. Kacih družih priprav ni zapazilo opazovalčevo oko, toraj je bilo stanovanje prav priprosto!

(Dalje prih.)

zno, kar je konstatoval celó jeden glavnih stebrov sedanjega sistema, g. Jaworski, rekoč, da nekdanja večina — to je desnica — bi obstala še danes, da ni vlada po vsej sili hotela stati nad strankami in da je bila v tesnejši zvezi z večino. Kdo je torej kriv, da vlada nima zanesljive večine? Vlada sama, ker je tej večini izpodkopala tla pri volilnih, ker je vedno postopala tako, da so poslanci prihajali domov — praznimi rokami. Vlada je imela zanesljivo večino na svoji strani, a nikdar ni skrbela za to, da spravi v življenje načela te stranke, nasprotno: še izpodkopovala jim je tla. To postopanje vladino je izborno označil posl. Herold nastopnimi besedami: „grof Taaffe se je opiral na večino, sestavljeno po avtonomistih in enakopravnosti prijaznih strankah, pri tem pa je izvel program one levice, proti kateri je vladal.“ Je-li po takem čuda, da se je pričela majati ta večina? To jo vendar posebnost, kakoršne ni najti nikjer na svetu, da vlada izvršuje program opozicije. Nemci so se seveda smejali v pest, dobivši v vladi sami odličnega eksekutorja njih lastne volje. Naravno je, da so postali pri tem — predrzni. Meneči, da je že došla njih ura in da odpor na strani desnice ni več mogoč, izvali so sedanjo krizo. Pri tem pa so se zaračunali prav močno in sedaj pojejo z vlado vred tisto znano pesem: naprej ne vem, nazaj ne smem. Nemškimi levičarjem zija nasproti prepad, kamorkoli se obrnejo: v opozicijo ne morejo, ker so prave ničle, ako jih ne podpira vlada; v vladni tabor pa zopet ne morejo, ker bi jih to komedijaštvu, koje so uprizorili, drago stalo — pred volilci.

Grof Taaffe jih je sicer gladil kolikor je le mogel se svojim govorom v debati o dispozicijskem zakladu in pokazal s tem, kam ga vleče srce; dvomimo, pa da bi jim to koristilo.

Mi avstrijski Slovani opazujemo lahko mirno vestjo vse to vrvenje, ki ni v posebno čast našemu parlamentarizmu. Kajti mi nismo krivi na tem, da je prišel ob ves ugled naš parlament, tako, da ga kmalu ne bodo več poštevati volilci — dočim ga vlada že davno več ne pošteva.

Brezbrži pa ne smemo biti, ampak izorpati si moramo nauk iz vseh teh dogodkov. Ta nauk nam pravi v prvi vrsti dvojni, kar smo trdili tudi mi že tolikokrat: a) da nam sedanji sistem ni prijazen, ker ni odkritosrden; in b) da naj se vendar enkrat otresemo tistega strahu, pred nemškimi liberalci, kojejmu strahu smo do sedaj žrtvovali svoja načela in svoje koristi.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor. Dne 3. decembra je zboroval proračunski osek poslanske zbornice. V tej seji je naglašal poročevalec posl. Šuklje, da se je v letu 1891 v primeri z letom 1887 prodalo 227 milijonov smotek manje; osobito se je skrčilo razpečevanje „kub“ po 5 in 6 kr. — Istega dne sta tudi zborovala davčni in obrtni osek.

Dne 5. decembra bila je zopet plenarna seja zbornice, pri kateri je vlado doletel drugi poraz. Grof Taaffe je odgovarjal namreč na interpelacijo radi razpuščenja mestnega zastopa v Libercu. Grof Taaffe je navel razna fakta — govore, demonstracije, napise v kopalšču, sedansko slavnost, prusko uniformo mestnih redarjev, bakljade, okolnost, da mestni župan ostentativno ni hotel nositi reda, podeljenega mu od presvitlega cesarja itd. itd. —, da opraviči ukrep namestništva, razpustiti mestni zastop v Libercu. Slednjič pa je naglašal seveda, da ta ukrep ni naperjen proti občinski avto-

nomiji, niti proti nemškemu značaju mesta liberškega. — Vlada je mislila, da je stvar rešena s tem, a motila se je. Poslanec Plener je predlagal, da se v naslednji seji otvori debata o tem odgovoru ministra-predsednika. In res se je vsprejel ta predlog, za kojega so glasovali levičarji, nemški nacionalci, Mladočehi, del Coroninijevoga kluba in antisemitje. Čudno se bode zdelo, da so Mladočehi glasovali z levičarji; a njih namen je jasen: porabiti so hoteli to priliko, da opišejo bedni položaj českih manjšin po nemških mestih.

Dne 16. t. m. zapričela se je razprava o omenjenem odgovoru grofa Taaffe-a. Oglasilo se je k besedi več govornikov in priobčimo natanjéneje poročilo prihodnjič. V tej seji so interpelovali nemški liberalci vlado, kaj misli ukreniti, da se pride v okom hujskanjem antisemitov. — Bravo, Plener in družba! Dá daleč so prišli že, da zahtevajo od vlade, da jih ona štiti kakor majhnega otroka. In pred tako stranko, koji se tresajo hlače pred peščico korajžnih antisemitov, naj bi trepetalo vse avstrijsko Slovanstvo? Pojte no, ne bodimo vendar šeme!

Iz Zagreba nam je došlo nastopno poročilo: Madžari imajo svoje ministerstvo. Tudi za Hrvatsko je ta sedež popolnjen in sicer tako, kakor se nismo nadejali. Sploh se je mislilo, da Josipovič pojde zavoljo tega, ker se je preveč potegoval za Vučetičevu kandidacijo za zagrebškega nadškofa. To pa še ni jedini vzrok njegovemu odstopu. Zadnje dni izvedelo se je, da sta ban Khuen in minister Josipovič prišla v ojstro nasprotje in je baje ban močno delal na to, da bi vrgel Josipoviča pri popolnitvi ministerstva za Hrvaško, kar pa, kakor se vidi, ni dosegel; menda za to ne, ker madžarski vlastodržci grofa Khuena nekako pisano gledajo od tistega časa, kar se je njegovo ime spominjalo kot naslednika Szaparyu.

Ko so hrvaški poslanci čestitali Josipoviču na sopetnem imenovanju za ministra, rekel jim je mož, da je on za tega delj dal svojo demisijo, ker se je „z neke strani v ministerstvu pokazalo brezozirno naprezanje, da se realizirajo nekateri nazori, katere on ni smatral kot povoljne in izpravne za interese in položaj Hrvaške in Slavonije“. — Po teh besedah, katere so bile celó v službenih „Narodnih Novinah“, dalo bi se sklepati, da so se Madžari hoteli zopet spraviti s „fokošem“ na Hrvate, ali da se je temu uprl Josipovič. Kdo mu to verjame! — Taki inkarnirani madžaron, kateri ni nikdar branil pravice Hrvaške kadar je bila potreba, da bi se zdaj postavil po robu? — In zakaj ni ban solidarno ustal, da tudi brani „interese i položaj“? — Ta izjava Josipovičeva o novem namerovanem atentatu madžarskem na hrvaške pravice in interese razburila je vse javno mnenje na Hrvaškem, tako, da so službene „Nar. Novine“, da opravičijo in obranijo Josipoviča, začele pisati, da njihov dopisnik sam ne more jamčiti, da je Josipovič ravno tako govoril, kakor je on temu časniku poročal. Tedaj nekaka kapitulacija.

Kakor se govori, snide se skoro deželni zbor — okoli 5. decembra — in potem pride menda več svitlobe v situacijo, ki je zdaj precej megljena. Slabo je znamenje, da Wekerle v svojem nastopnem govoru kot ministeraki predsednik ni niti z jedno besedico omenil Hrvaške.

Različne vesti.

Za VI. župno cerkev v Trstu podaril je presvetli cesar 500 goldinarjev. Imenovanja. Avskultant Richard Paulin je imenovan sodnim adjunktom pri okrajnem sodišču v Koprju. — Mini-

ster-predsednik je imenoval namestništvenega tajnika pl. Rossetti-Scanderja okrajnim glavarjem in okrajnega komisarja Lasciaca namestništvenim tajnikom za Primorsako.

Domenico Rossetti. Dne 29. m. m. se je v Trstu slavil spomin 50letnice po smrti tržaškega patrijota Dominika Rossettija. O tej priliki sešel se je tržaški mestni zbor v slavnostno sejo, kjer je tržaški župan izustil še precej stvaren govor, proslavljajoč umrlega spomin in postavljajoč ga v izgled sedanjemu rodu. Po seji so se občinski odborniki podali pred hišo, kjer se je Rossetti narodil, ter je II. podpredsednik, dr. Dompieri, izustil drugi slavnostni govor o slavljencu. V govoru je liberalni govornik proslavljajal Rossettija kot občana, rekoč, da je kot apostol omike donesel novemu ljudstvu, naselivšemu se v Trstu z namenom, da se tu bavi s trgovino, plodovito besedo — tradicijo, katera se dotika, po XX. vekih zgodovine, vsled svojih neizbrisljivih privedkov starega Rima. D. Rossetti je skrbel za gmotni in duševni prosep Trsta. Ono, kar je on branil najbolj (prosto luko), vzelo se je Trstu. Gledé duševnega napredka pa pravi govornik: „sedaj nas tepe silen naval strasti, kakoršne so se videle nekđaj nemogoče, in očitvidno rase drznost (balanza) onih, ki napolnjeni z nezdravimi in razdirajočimi mislimi (mania) želé pokončati ostanke davnine in raztrgati nit tradicij, katere nas vežejo z onimi, ki so pred nami namakali s solzami in znojem to plemenito zemljo!! In zato kličemo v spomin slavnega Rossettija“. — Kako lepo, a kako „rudeče“ ve pač govoriti liberalna gospoda v Trstu! Kratek je bil sicer govor gospoda Dompieri-a, a prepolen „rodoljubnih“ misli. Iz navedenih stavkov — koje, mimogredé rečeno, naziva uradni „Mattino“, „accenti forti e di maschia ispirazione!“ — je jasno, da je govornik proslavljajal Rossettija kot pospešitelja baje onih tradicij, ki vežejo Trst z rodno italijanskim. Mutatis mutandis je govornik v Rossettiju proslavljajal moža, ki je deloval za blažene tradicije, dočim se je spravil na „drznost“ Slovencev, označujoč jih kot „drzne napadnike“ in „razdirajoče elemente“. Ves govor je bil nadahnujen po tistih poznanih „mislih“, tako, da se le čudimo, kako so mogle c. kr. oblasti prertiti vse to, dočim dobimo mi Slovenci takoj ukor, ako le na rahlo opozarjamo naše ljudstvo na njega narodne dolžnosti v okvirjih državne ustave. Dà, celo uradni listi so se pohvalno izrekli o slavnostih v obče in o tem govoru posebej. Članekar „Adrie“ pravi v ponedeljski številki: „Patrijotiški vrnos, s katerim se je udeležilo vse mestjanstvo te slavnosti, dokazuje najbolj, kako se je idejal Rossettijev ohranil kot idejal mesta tržaškega ter kako se je njega delovanje, zapuščeno potomcem, vkorenidilo tako močno, da niti čas ne bode mogel pokončati teh korenin, tudi če bi nastali nasprotni odnosaji“. Mi se počemo spuščati v opisovanje življenja, mišljenja in delovanja Rossettijevoga. Govornik dr. Dompieri nam je je označil zadostno ter je stavil kot vzgled vsem sedanjim laškim rodoljubom v Trstu. V svojem govoru nam je opisal njega mišljenje in idejale — tradicije namreč, ki vežejo Trst z italijanizmom — in ti „idejali“ prešinjajo, po prepričanju vladnega glasila, vse tržaške občane. Mi Slovenci pa hočemo braniti to zemljo, katero so naši predniki namakali s solzami in znojem, in na kateri se nam še vedno dogajajo vnebovpijoče krivice v narodnem obziru — mi jo hočemo braniti pred zlovoljnimi napadi tržaških mogotcev, ki pred seboj vidijo le svojo tradicijo kot edino „rešiljico“ iz trdih „verig“. Vstrajati hočemo tu na svojih tleh navzlic prikrivanju istine od strani vladnih glasil. Mi sodimo danes Rossettija po izjavah tržaških kolovodij, a ne po njega realnih činih: dočim je bil on sam morda zvest Avstrijec in domoljub, slikajo ga tržaški radikalci kot svojega somišljenika v zatiranju nas Slo-

vencev. Rossetti bi se obrniljv grobu, ako bi le slutil, da bodo njega „slavitelji“ pretvarjali na tak način njegove čine in misli.

Taki so! Poročali smo že, da je mestni zbor odklonil prošnjo okoličanov-Openecov, da bi jim se zgradil prepotrebni vodnjak. Označili smo tudi ta sklep tako, kakor zasluži. Kakor pa je obžalovati sklep sam, tako neosnovano in čudno je utemeljevanje se strani glasil večine mestnega zastopa.

„Il Piccolo“ n. pr. je rekel, da je gosp. svet. Pahor preveč razburil čustva skoro vseh svetovalcev, da bi se mogel nadejati, da najboljša stvar, koju zagovarja on, ne postane najslabša. Mestni fizik je sicer naglašal potrebo vodnjaka, a ta vodnjak je obsojn zato, ker staga zagovarjala svetovaleca Sancin in Pahor.

Ali ste čuli? Povsod drugod po vsem okroglem svetu vprašajo pri takih prilikah le po tem, ali je res potrebno to, za kar se prosi. Pri nas pa je glavna stvar: kdo priporoča? Vodnjak je potreben, dokler ga zagovarja n. pr. dr. Spadoni; kakor hitro pa se potegne za stvar svetovalec Pahor, pa ni več potreben. Pri takih razmerah je soveda nemogoč vsak stvarni razgovor in tudi nepotreben, kakor je na vse zadnje tudi nepotreben mestni fizik. Gospoda nočejo slušati stvarnih razlogov, ampak prepuščajo prvo besedo strasti. Ali gledajo naj, da jim tako postopanje ne obrodi grenak sad!

Petaridovci: Gvido Wallop, Ivan Meneseni, Amedej Herlitza — ta že mora biti „puro sangue“ — in Romano Mauro pridejo pred porotnike na Dunaju. Mladi gospodje — tako jih nazivlje „Il Piccolo“ v dotični svoji notici — zapuste torej kmalu mesto tržaško. — Oblasti so imele izvestno tehtne vzroke, katerih pač ni treba naglašati, da so delegovale drugo sodišče. A ne moremo si kaj, da ne bi pripomnili, da ob-toje isti vzroki za delegacijo, kadar je tožen kak slovenski urednik.

Italijani mej seboj. Včeraj se je pričela v Rovinju tiskovna pravda proti listu „Giovine Pensiero“. Tožnik je bivši župan in sedanjí deželni poslanec puljski, g. Wasserman, o katerem je pisal omenjeni list, kakor posnemljemo iz „Piccola“, nastopno: „Galantuomo da ergastolo, Cresco divenuto tale mercé una serie di ladrerie e d'imbrogli.“ (Poštenjakovič, ki sodi v zapor in ki je postal bogatin po izvršitvi velike vrste tatvin in sleparij).

Ondričkov koncert, ki se je imel vršiti pretečeno soboto, odpovedali so nenadoma in šele popoldne. Ta koncert bo dejturi v četrtek zvečer v gledališču Rossetti. Oposarjamo se enkrat vse tržaške Slovence, da naj nikar ne zamude te preugodne in redke prilike, da slišijo svetovnoznanegega umetnika slovenskega. Ustopnina je razmerno zelo nizka.

Odbor „Slovenske Čitalnice“ v Trstu javlja p. n. gosp. članom red zabav, ki bodo v letošnji zimski dobi: V soboto 31. decembra 1892 Silvestrov večer. V soboto 14. januarja 1893 tombola s plesom. V soboto 21. januarja 1893 plesna zabava. V sredo 1. februarja veliki ples. V sredo 11. februarja plesna zabava. Začetek točno ob 9. uri zvečer.

„Miklavžev večer“ priredi nocoj „Tržaški Sokol“ v dvorani tržaške čitalnice. Skrbelo se je na vse strani, da prekosi ta zabava vse svoje slišne prednice.

Moška beseda. Napadi drugorodnikov na našo družbo sv. Cirila in Metoda so že v navadi in nas ne bole, ker smo se jim privadili. Pač pa nas peče nasprotstvo, prihajajoče od — bratov. Nočemo trditi, da ti naši rojaki — izvzemši jeden sam slučaj, ko se je napalo trdo in zlobno — napadajo družbo s cepcem, pač pa jo v enomer zbadajo — s šivankami. A tudi to boli in utegne postati nevarno. In zato bi želeli sporazumka vsaj ob tem vprašanju, a to le pod pogoji, ki bi imeli na sebi vse znake resnične sprave. Za da-

nes priobčujemo nekoliko odstavkov iz obširnejšega članka, prijavljenega v poslednji številki „Novic“ o tem predmetu, a spregovorimo morda o priliki obširneje v tej zadevi. Beseda „Novic“ je zares moška beseda, koji mora pritrčiti vsak resnični rodoljub. „Novice“ pišejo:

Naš pogoj za skupno delovanje je, da očitno potrdite dosedanjí namen družbe, namreč ustanavljati katoliške slovenske šole v krajih, kjer nam jih kratijo krivični sosedje. Recite: „V tem smo vsi jedini“. Sedaj pa pridejo na vrsto sredstva, kako bolje dosežati ta namen. Vi zahtevate, da naj se: 1. družba preustroji ter zasnuje po farnih podružnicah in 2. deluje povsem v sporazumljenji s škofi. Zoper prvi pogoj nimamo ničesar, ker je isto družba sama, če je le bilo mogoče, izvajala že pred vašim nasvetom. Menenja smo, da po obmejnih župah, kjer sta razne narodnosti, bilo bi to komaj izpeljivo. Zoper drugi pogoj smo pa še manj, ako le hočejo vsi škofje Slovencev podpirati zgoraj omenjeni namen družbe. Naprošeni so bili že vsi od njegovega predstojništva, kakor je bilo to v „Vestnikih“ natančno popisano. Ali jih niste brali? Treba tedaj le, da se vseh Slovencev višji duhovni pastirji za ta namen pridobé. Sedanjemu družbenemu odboru bo težko jih kaj več za to pridobiti, ker ste ga namenoma že preveč počrnili. — To je tedaj naš „ultimatum“. Dobite nam, ako pišete v „Slovenca“ odkritosrčno, to zagotovilo vseh škofov, ki vladajo Slovence, da bodo podpirali sedanjí namen družbe, in mi vas zagotovimo, da smo potem v tej zadevi jedini in da z veseljem odstopi tudi, če treba, ves sedanjí mnogo mučeni družbeni odbor, v tisti namen še bolj uspešno delujočemu. Dokler pa za družbo ničesar ne bode storili, ampak le zabavljali in izbežavali delavce k prepiru, vračali vam bodo vsi zavedni Slovenci — nezaupanje in odpor.

Družba sv. Cirila in Metoda bo de pa po izgledu mnogo preganjaní svojih zaščitnikov, zaupajoč na božjo pomoč in na zmago pravične stvari, mirno čakala, da se zjasne vremena. Ako nas ne ubijejo strele iz črne neba, ki se vsled vednega „izbežavanja“ razpenja tudi nad Kranjako, storili bodo — če tudi brez vas — vsaj nekateri naši možje, „kar mož je storiti dolžan“.

Za družbo sv. Cirila in Metoda darovala sta povodom smrti Vladimiroka Mikotovega, mesto venca, gg. Ernest Pegan in Maks Cotič po 1 gld. — Vesela družba pri Andreji Čokelji na stari cesti nabrala 1 gld.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Gretl so nabrali gospodje, povabljeni v novo hišo v Barkovljah na zajca, 2 gld. 2 kr.

Za božičnico darovali so nadalje: g. a Lieske 5 gld., g. a Klodič pl. Sabladoaky 5 gld., g. Franjo Kalister 50 gld., g. Machne 10 gld., g. a Macák 2 gld., družina D. 6 gld., Monsig. Šust 5 gld., gospa dra. Pretnerjeva 5 gld., gospod dr. Karol Glaser 1 goldinar mil. dr. J. G. 5 gld., monsieg. Černe 5 gld., gg. F. S. pri sv. Jakobu 5 gld., mons. dr. Šterk 3 gld., monsieg. Flego 3 gld. g. čna Delkin 2 gld., g. a Drag. Ponikvar 3 gld., g. a Antonija Germek 2 gld., g. a Ivana Vatovec 2 gld., g. Milko Šašelj 2 gld., g. a Lucinka Holz 2 gld., mala deklica Pavla Vatovec 1 gld., gg. Jagodec katehet 2 gld., dr. Ivanič 1 gld., gg. Sever 1 gld., g. M. Kolman 2 gld., g. čna Reichmann 1 gld., g. Kiferle 1 gld., g. M. Pretnar 1 gld., g. a Slavica 2 gld., I. M. Klun posest. 1. gld., gospa Viktorija Mušek en kos kotonine 37 metrov. — V krčmi „Viktorija“ nabralo se je 16 gld. 38 kr. To svoto so darovali: Gregor Stritof 50 kr., Aleksander Salloker 50 kr., Josip Pečenko 10 kr., R. Ivanič 20 kr., Ign. Žiberna 50 krajcerjev, Marko Perpih iz Sinja 30 krajcerjev, I. Lampe 50 krajcerjev, Ivan Hrvatín 50 kr., Nik. Petek 50 kr., Janko Detela 20 kr., Iv. Lampe 20 kr., Ivan Drobníč 20 kr., I.

Martinelli 10 kr., Mat. Saver 10 kr., Fr. Godina 10 kr., Karol Spacan 10 kr., Karl Zbašnik 20 kr., Josip Gruden 30 kr., Jože Javornik 30 kr., Iv. Petrič 30 kr., Anton Petrič 30 kr., Josip Sigmund 30 kr., Josip Pagan 30 kr., I. Kastur 40 kr., And. Andolšek 20 kr., Stefan Kovačič 20 kr., Nando Cvar 20 kr., Mat. Križman 20 kr., Janez Modic 20 kr., Stefan Mahorič 30 kr., Franc Križaj 10 kr., Stef. Ferluga 50 kr., Jos. Sancin-Drojač 20 kr., Iv. Kunevič 20 kr., I. Herzig 15 kr., I. Rink 10 kr., Ant. Mohar 10 kr., Josip Miklavž 25 kr., Hrabroslav Ražem 20 kr., Hrabr. Božeglav 10 kr., M. Sacher in Jos. Gerdol 8 kr., Josip Merlak 10 kr., Mihael Godina 10 kr., Franc Miklavž 50 kr., I. Urbančič 50 kr., M. Komar 30 kr., And. Fonda 10 kr., Iv. Godina 10 kr., Iv. Sancin 10 kr., Karbič-Sancin 10 kr., Skom. Sancin 30 kr., Fr. Žitko 1 gld., Jern. Počkaj 40 kr., Jos. Černe 30 kr., Jan. Barovina 20 kr., M. Lomkar 20 kr., Ant. Špilar 20 kr., Jak. Čuček 40 kr., Janez Kumer 1 gld., Fr. Lovšin 50 kr. in N. N. 50 kr.;

Mestni zborjima nocoj svojo sejo. Na dnevnem redu ni kaj posebnega, kar bi utegnulo zanimati, ako si gospoda ne izmislijo kaj kar nagloma in nenadejano.

Kako naj se imenuje kronina stotinka. Nekdo nam piše: Kar se tudi mali del denarja „krvavo“ zaaluži, imenoval bi jaz po teoriji g. K. stoti del krone „krvavič“ in prepričan sem, da bi imel več glasov kot g. K. za svoj „brončič“. Ta gospod pravil je tudi nekaj o Svetopolkovih sinovih, pa namesto posneti izgleda po tej žalostni zgodovinski priči in pobiti ali stotejko ali stotinko, kaj stori? Zmaju ustvari še eno glavo.

Moj nasvet pa bi bil ta-le: Brigajmo se mi za bolj nujne stvari, katerih imamo polne roke, in se podvrzimo pri imenovanji novih denarjev bratom Čehom in Hrvatom. Le tedaj, ako bi „vrli Čeh nemškovati musil“ in bi nam brat Hrvat delal pri svojih sedanjih čudnih razmerah skazo, le tedaj se nam bo treba ozreti po svetu. Za ta slučaj sem jaz za „stotinko“, ki služi dobro najmlajši slovanski kneževini, ki služi dobro onemu narodu, ki je nam naj bolj soroden in čegar sinova sta bila sveta Ciril in Metod. Ego ille.

Vodovod v Trst. Tvrda Gejringjer in Ceconi je predložila mestnemu magistratu načrt za napravo vodovoda s Rake v Trst — preko Lonjerja. Dela za ta vodovod bi trpela kacihi sedem let ter bi stala okolo poldrugi milijon godinarjev, katere bi mesto izplačalo še le po dovršenem delu. Se-ve da je to le načrt, katerega bo de dotična vodovodna komisija na magistratu sedaj studirala. Vodo pa dobimo v Trst najbrže — kadar bo de ževalo.

Sv. Miklavža obhajali smo včeraj v Trstu. Ta praznik je tu jako popularen; v nedeljo in ponedeljek bil je v ulici sv. Nikolaja trg različnih otročarij in igrač. Ljudstva se je kar trlo po ulici oba dni, osobito pa v ponedeljek po noči. Slovenskim otrokom, ako bodo pridni in ubogljivi, pa prinese razne darove sv. Miklavž, dane zvečer pri „Miklavževem večeru“ „Tržaškega Sokola.“

Za knjižnico pevskega društva „Adrija“ v Barkovljah darovali so narodni dijaki v Trstu I. P., P. S., Anton Kvas in M. B. vse dosedaj izdane Jurčičeve epise. Odbor „Adrije“ izreka imenovanim gospodom tem potem svojo zahvalo, želeč si naslednikov tem vrlim darovalcem.

Nagle smrti. 43letni redar Št. Košir, stanujoč v ulici Irene, zgrudil se je v nedeljo zvečer na tla ter umrl nagloma. — 78letna beračica T. Lenubrovič je v svojem stanovanju v ulici s. Filippo padla na tla ter ostala koj mrtva. — 47letni kočijaž J. Rigo padel je pri Chiozzi v omedlevice. Prenesli so ga v zdravniško centralo, kjer je umrl kmalu potem. Vse tri mrtvece so prenesli v mrtvašnico k sv. Justu.

Književno naznanilo. Začel se je tiskati „Slovensko-nemški slovar“, ki bo de izdan na troške rajnega knezo-

škofa ljubljanskega, Antona Advojtaj Wolfa, in ga je uredil profesor M. Pieteršnik. — Iz nabranega gradiva se je dal sestaviti tak slovar, ki bo de najbolj služil pratičnim namonom. Sprejeto je v slovar vse besedje, kar ga je ponujalo gradivo, ako se je urednik prepričal, da je narod kje govori ali da se rabi v knjigah. Zato so tudi med narodom n v knjigah navadne in udomačene tujke sprejete; niso se pa sprejele v novejšem času in po nepotrebnem iz sosednjih jezikov vzete kakor tudi iz knjig ne one besede, ki so napačno skovane ter si niso po obširni rabi veljave pridobile; tudi niso sprejete brez potrebe iz drugih slovenskih jezikov vzete besede. — Takim besedam, pri katerih je manj jasno, kako so nastale, zlasti tujkam, katere je narod v starejših dobah sprejel iz sosednjih jezikov, dodajala so se, kjer je bilo mogoče, kratka pojasnila, primerjajoča one besede, iz katerih so nastale ali s katerimi so v zvezi. — Pisava je povsod, tudi v citatih, kolikor mogoče jednaka, ker je delu poglavitni namen praktična porabnost, katero bi različnost v pisavi citatov le ovirala. — Slovar bo izhajal v sešitkih po pet pol obsegajočih. Vsakih pet do šest tednov pride po jeden sešitek na svetlo. Prvi sešitek bo de izdan koncem meseca decembra. — Koliko bo de vseh sešitkov, tega ni moči zdaj natančno povedati; utegne pa jih biti okolo dvajset. — Cena vsakemu sešitku bo de 50 kr. — Naročila sprejema Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najoleganjeje tor sodidno delo in točna postrežba. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim porošivom v ulici Belvedere št. 3, bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 20-104

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini številka 2, se priporoča tržaški slovenski gospodi za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovejši pariki in dunajski modi. Zagotavlja točno postrežbo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 5-52

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino s moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Ceno so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosičča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slašic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Karol Colja, zganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in sivopove pijače, „pasarete“ in sifone.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pešne tiskavnice. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Sorli, kavarnar. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra, na Notranjem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Monterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz št. Petra, sveža (frišna) smotana.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporočila kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko mašilo itd. CL.

Ivan Kanobel, nasprti velike vojačnice, priporočila svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpoložila tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in aznevstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. CL.

Ivan Prelog priporočila svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. CL.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarnarja „Fabris“, priporočila se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. CL.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Roma, magna št. 6, priporočila se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tedaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštino vred. CL.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklene, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. CL.

Pivarna Lavrenčič nasproti lekarni Leitenburg priporočila svojo izborna istrska vina čistim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanje postavljen; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Čistim gostom se priporočila tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra istrska kapljica. 26=33

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar. Dobiva se v odlični lekarni. 89—100
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštno pošiljatev izvršuje se neutegoma.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“
Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popolnosti. Izvrstna namizna in došertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnemu naklonjenosti slavne občinstva. P. Favero. 104=26

Assicurazioni generali.

v Trstu
(društvo je ustanovljeno leta 1861.)
To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.
Društvena glavica in rezerva dne 31. decembra 1891. f. 46,528,568 62
Premije za poterjati v naslednjih letih f. 25,207 847-99
Glavica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1891 f. 132,177,289-02
Plačana povračila:
a) v letu 1891 f. 8,580,153-46
b) od začetka društva do 31. decembra 1891 f. 244,279,20-89
Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodnanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnjenja se dobe v Trstu v uradu društva; Via della Stazione št. 888/1 v astnej hiši. 12—12

Pisarna za oglase
za katoliške liste in poljudne spise
Huberta Friedla
na Dunaju V.
preskrbuje uvrčenje oglasov (reklam) v vseh katoliških listih tu- in inozemstva. — Inerent si prihrani po tem zavodu pri naročilih različnim časopisom ne le truda in časa, ampak tudi gotovo tako nizke cene, kakor da je naročil neposredno. Izbirajo se pravi, to je primerni časopisi, sestavljajo se teksti oglasov na najboljšem mestu ter preskrbujejo clicheje po cenah, kolikor stanejo zavod sam. Sezname časopisov in proračuni stroškov dopolnjeje se po želji (1 marka za 10 nve.)

Alojzij Suppanz

urar, Corso št. 39. 1—52
Prodaja in popravlja ure.

Grlema bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazehi zadavica, rora, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vrijeme izliečiti rabljenjem NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)
31 godina sjajnega uspjeha
što jih gotovi Prandini, lučbar i ljekarnar u Trstu
Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdenih kašljnih noćih, navadno jutranje hreputavice i grlelih zapalah nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.
Opazka. Valja ne paziti od varalica, koji je ponacinjaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prandinijeve sladkiše (Pastiglie Prandini) te gledati, da bude na omotu kutijice (katalo) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima natisnuto na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.
Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.
Prodaju se u Prandinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prandini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svijeta. 7—52

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
104—40 TRST 12—12
Corso, Piazza della Legna št. 1.
Odlikovana tovarna čopičev.
Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleskega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.
MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštine 24—23 franko!

Prečastiti duhovščini
se vljudno podpisani priporočam za npravo orkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: Monštranc, kelihov, ciborija, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v o g nju posebrim in pozlatim.
Na željo pošljem ilustrovane cenike franko.

Teodor Slabanja
srebar v GORICI (Görz).

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštine franko!

AVGUST BRUNNER
TRST
Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železolivnica
August Brunner
übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als:
MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, S. ULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN.
Telefon št. 291. 23—24

Drogerija
Arturo Fazzini v Trstu
Ulica Stadion 22 — Telefon 519.
Velika izbor mineralnih vod, zmletih oljnatih barv najfinijih vrsti; rudače, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razun tega velika izbor barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitega krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga miodij, barv, zdravil; zaloga žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 44—50

Komptoirist

zajedno knjigovodja, zmožen slovenskega in nemškega jezika vbeadi in pisavi, želi svojo službo premeniti v kako tovarno ali ekonomijo. Sprejel bi tudi posel magazinerja. — Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo „Edinosti“ pod naslovom Tovarna 293.

Riunione Adriatica di Sicurtà

24—23 v Trstu.
Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.
Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1890.
Glavnica društva gl. 4,000,000—
Pvemijna rezerva zavarovanja na življenje 10,754,306 91
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju 1,612,910 22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju 33,594.10
Rezerva zavarovanja proti toči 200 000—
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) 163,786 21
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) 137,573 85
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje 250,000—
Občna rezerva dobičkov 1,127,605 98
Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši)

LEKARNA
A. KELLER
ex Rondolini,
utemeljena v letu 1769.
TRST,
Via Riborgo br 13.
Razprodaje sladoče posebnosti: Glasovite in prave flaštre iz Brešije, železo-Malesi. Navadno ribje olje; isto olje z jodom in železom. Elikzir Coeca, okrepiljači in prebavljajoči. Elikzir China proti mrz ic. Anatarske vode za usta. Občo poznano vodo katrama in vbrizgavanja katrama. Zmes proti tajnim boleznim. Ekstrakt Tamarinda z Antilov. Vino s Chino okrepiljajoče želedec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciperski prašek bel n rudač itd. itd. Glavna zaloga rogatske kislice kneza Esterhazyja.
NB. Pogodbe za tukajšnje dežele se vsprejemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzjetju. 22—27

Cepljenje trt.

Dva mladeniča umeta jako dobro zeleno in drveno cepljenje trt. Obrniti se je do Josipa Pipana, Preserje pri Komnu, hišna številka 18. 3—4

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovnih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12 ure opoldurna. Ob nedeljah pa od 10—12 ure dop. Obresti na knjižice. 3%
Plačuje vsak dan od 9—12 ure opoldurna. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dni; prej. 3 1/2%
Ekomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2%
Posojuje na državne papirje avstro-ogrske do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gld. v večje svote po 4 1/2%
Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 23. Aprila 1892. 23—24

Nič več kašlja!
PRSNI ČAJ
napravljen po lekarničarju
G. B. ROVIS
v Trstu, Corso 47
ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.
Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čist kri; ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 noč.
Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madronu iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtem trupu, žledčnih boleznih itd. in se lahko uživajo o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena skatija velja 30 noč.
Plašter in tudi tinktura proti kurjim očesom in debeleji koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 nve. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.
Edino zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti, Pontoni in Gliubic. 5—10
V tej lekarni govori se tudi slovenski.

CARLO PIRELLI
mejnarodni agent in speditér
Trst, Via Arsenal št. 2. 35—38
Oddaje listke za železnice in parbrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Il goldinarjev franko do vsake železniške postaje v Istri poslan, ako se naročnik sklicje na ta časnik, stane pri meni en modroc na peresih (Federematratze). Ti modroci so solidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapecirani in močnim platnenim cvilhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15—20 let nobenih poprav ne zahtevajo. — Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančno mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 11 gld. dober, franko dopostan, tapeciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati maloverdno nadomestko, kakor žičaste žimnice, slamnice itd., kateri pravemu namenu, imeti dobro postelj ne vstrožajo.
ANTON OBREZA,
tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4.
Ta domača, edina narodna trvdka te stroke na Slovenskem bodi slav. občinstvu najbolje priporočena za nakupovanje žimnic, salonskih garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal in vsoga v tapetnisko obrt spadajočega dela. — Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštna postrežba, nizke cene posebno pri bališčih in obširnejih naročilih.
Otročji vozički
jako elegantni fini, in močni dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rudače, modre, sivo in olivno po gold. 5.50, 6, 7, 8, 9, 10 in višje po vsaki ceni do 25 gld.
Pri meni je najcenejši kraj za kupovanje otročjih vozičkov. 2 30